

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 15. An & qualiter taciturnitas sit signum sufficiens interioris consensus, ac ita vi illius contrahantur valida sponsalia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

suspensum in diem crastinum, ac si diceretur; ego nunc consentio, ut cras sim vir tuus. Unde vides, quanta ex similibus verbis dubiis & obscuris (quorum plures formulas vide apud Tambur. l. c.) in diversis sensibus à DD. acceptis nascatur seges litium.

Quæst. 15. An & qualiter taciturnitas sit signum sufficiens interioris consensûs, ac ita vi illius contrahantur valida sponsalia.

1. Resp. Primò: Taciturnitas præcisè non est signum sufficiens interni consensûs; non enim puella censenda est repromittere seu consentire in repromissionem matrimonii ex eo, quòd dum quis illi matrimonium promittit, ista taceat. Castrop. l. c. p. 4. n. 11. nam esto, quòd quis tacendo consentire censeatur in iis, quæ sunt ei utilia; secus tamen est in iis, quæ præjudicabilia esse possunt. Menoch. de præsumpt. l. 3. præsumpt. 42. n. 4. Dinus in reg. is quitacet. de reg. in 6. num. 3. Bald. in l. si sine. num. 4. c. ad Senat. Consult. Vellejan. cum Gl. in l. filius famil. v. non probatur. ff. de procur. apud Castrop. l. c.

2. Resp. Secundò: Dum pater in præsentia filii sui nomine ejus contrahit sponsalia cum puella, filius tacens & non contradicens hoc ipso censetur consentire, pro ut expressè deciditur. c. unico §. fin. de despons. impub. in 6. Perindeque est, an pater an mater sit, quæ hac ratione nomine filii aut filia contrahit sponsalia, cum in hac dispositione non patria potestas, sed naturalis amor parentum in proles, & illarum in parentes debitus honor & reverentia spectetur. Sanch. l. 1. de sponsal. d. 23. n. 9. Gutt. de matrim. c. 11. n. 5. Castrop. l. c. n. 12. qui etiam id colligi ait ex cit. cap. dum ibi loquitur textus in plurali numero de parentibus. Perinde item est, si filius existat sub patria potestate, sive jam sit emancipatus; cum citatus textus distinctionis hujus nullatenus meminerit, ejusque, ut dictum, decisio fundetur non in patria potestate, sed amore naturali. Sanch. l. c. d. 28. n. 10. Gutt. n. 8. Castrop. l. c. Perinde denique est, an sit filius legitimus, an naturalis, aut etiam spurius; cum cit. textus utatur absolute voce naturali filiorum, sub qua comprehenduntur & spurii; ut Bart. in l. 2. ff. de accusat. num. 4. tamen aliàs Jure civili spurii appellari non debeant filii. Auth. ex complexu. c. de incest. nupt. Castrop. Gutt. ll. cit. Sanch. d. 23. n. 11.

3. Resp. Tertio: An verò, dum parentes pro filiis absentibus vel ignorantibus nomine eorum contrahunt sponsalia, si filii de eodem contractu certiores facti non contradicunt, pari modo consentire censeantur, ac si dicta sponsalia in eorum præsentia facta fuissent, in hoc, inquam, non conveniunt AA. Negant id ipsum Sanch. d. 23. num. 17. Gutt. l. c. c. 13. n. 11. hoc nixi fundamento, quòd textus cit. c. unici. de despons. impub. in hoc puncto loquatur diversimodè de filiis dicto contractui præsentibus, ac de filiis absentibus, dum ad hoc, ut filii præsentibus consentire, nihil requirit amplius quàm taciturnitatem; ad hoc verò, ut filii absentibus obligentur illo contractu, requirit, ut certiores de eo, facti eundem ratum habeant tacitè vel expressè; adeòque ultra taciturnitatem requirere videtur, ut ratificatio illa fiat signo aliquo alio positivo. Stetque etiam pro hoc sententia hæc congruentia; quòd, si filius præsens contractui dissentiret, præsumatur reclamaturus, secus ac in absentia, vel quia obliviscitur, vel quia existimat se postmodum posse reclamare; cum consensum non

præstiterit. E contra affirmat Castrop. l. c. n. 14. citans D. Thom. in 4. dist. 27. q. 2. a. 2. ad 1. Palud. ibid. q. 1. a. 1. Henriq. l. 11. c. 13. n. 5. alios vide apud Sanch. d. 28. q. 3. n. 16. fundamentum hujus sententiæ dicit Castrop. quòd citatus textus attentè inspectus eadem tacitè ratificatione pro utroque contractu contentetur; postquam enim censuit cit. textus, filium, si præsens est, factum à parentibus ratificare, si expressè consenserit vel tacitè, subdit: Et idem est, si filii tempore sponsalium absentes & ignorantes, eadem sponsalia post scientes ratificaverunt tacitè vel expressè; expressè quidem consentiendo positive; tacitè, tacendo & non contradicendo, dum possunt. Illud tamen hic observandum, quòd ut dicta taciturnitas & non contradictio consensum exprimere censeatur, filius debeat à parentibus, per se vel per nuncium aut epistolam de contractu ab ipsis ejus nomine facto moneri, & satis non sit, quòd casu vel ab aliquo tertio contractum intelligat; è quòd isti tertio non teneatur respondere; dum autem monetur à parentibus, reverentia eis debita postulet, ut respondeat reclamando, si contractus displiceat, vel tacendo, si placet. Ita Castrop. l. c. n. 15. cum Cón. d. 21. du. 3. n. 39. quod verò ex eodem addit Castrop. nimirum insuper notificationem illam debere fieri filio coram parte, & aliàs non sint sponsalia, quousque pars conscia acceptet & repromittat, siquidem inter ipsas, & non inter parentes celebrentur sponsalia. Hoc, inquam, non placet; cur enim non confurgerent & essent sponsalia, dum, postquam filio absenti per literas à parentibus significatum, se nomine ipsius promississe Bertæ matrimonium, & illam repromississe, filius tacendo consentiat, isque ipse tacitus consensus notificatus Bertæ.

4. Resp. Quarto: Idem quod de parentibus contrahentibus nomine filiorum hac in parte dictum de taciturnitate filiorum sufficienter significativa interni consensûs, aliqui, ut Sotus in 4. dist. 27. q. 1. a. 3. Henriq. l. 11. c. 2. n. 6. & alii relati à Sanch. d. 28. n. 2. extendunt ad quemcunque alium tertium; è quòd contractus matrimonii sit favorabilis, & in favorabilibus tacens consentire videatur. Alii admittunt de fratre contrahente nomine sororis; ut Sanch. q. 2. n. 7. arg. c. 1. de mat. contrab. contra edit. Eccl. ubi videntur valida sponsalia judicari, quæ frater pro sorore præsentè & consentiente tacitè contraxerat. Alii, ut Cón. d. 21. du. 3. admittunt de tutore, curatore, aliisque quorum curæ filii commissi; è quòd ad hos aequè ac ad parentes pertinet consulere bono pupillorum & minorum, & ad hos revereri illos, quam reverentiam non exhiberent, si, ubi contractus displicet, non contradicerent; unde non contradicentes, dum possunt, consentire censeantur. Verùm de his omnibus id negat, & de solis parentibus id admittit Castrop. l. c. n. 17. citans Covar. 4. decretal. p. 2. c. 4. n. 4. Gutt. de mat. c. 13. à n. 2. & c. è quòd taciturnitas filiorum, cum pater in eorum præsentia contrahit, ex natura rei seu jure naturæ non inferat sponsalia; cum ex natura rei non sit approbatio facti à patre non habente ad hoc speciale mandatum; sed solum ex jure positivo, in cit. cap. sic disponente, ut dicta taciturnitas sit sufficiens signum consensûs filii approbativum contractus à parente nomine illius celebrati. Unde cum jus positivum ita disponit de solo contractu per parentes celebrato, dicendum non est, id quoque locum habere, dum alii non parentes, neque habentes ad hoc speciale mandatum contrahant nomine Titii; præsertim cum ratio sic statuendi specialis esse potuerit amor nimius & specialis erga proles, vi
cujus

cujus earum bono maxime consulunt, & specialis majorque reverentia filiorum erga parentes, à quibus, quòd vivant, acceperunt. Quæ ratio in fratre erga sororem, multòque minùs in curatore & tutore locum non habet.

Quæst. 16. An & qualiter subarrhatio annuli sit signum interni consensûs sponsalitiî seu sponsalium.

Resp. Tam etsi ex se immissio annuli in digitum alterius ejusdemque acceptatio (quam subarrhationem vocant) ex se non sit tale signum, ut patet, dum ex alia causa. V. G. in signum amoris honesti vel inhonesti fieri possit absque ulla sponsalium intentione, spectata tamen consuetudine, ubi porrectio & acceptatio annuli sponsalia significant, ea exinde contracta in foro externo censentur. Idem est, dum id ex circumstantiis accedentibus colligitur, V. G. si, dum de sponsalibus agitur aut actum est à Titio vel inter utriusque partis amicos utraque parte conscia, porrigatur vel mittatur annulus isque acceptetur; ita cum communi. Abb. in c. fin. de spons. impub. num. 7. & 8. Mascard. de prob. concl. 1024. à n. 2. Menoch. de præsump. l. 3. præsump. 2. num. 1. & 4. Sanch. l. 1. de mat. d. 22. num. 1. & 3. Castrop. loc. cit. num. 10. Idem erit, seu censentur contracta sponsalia, si annulus mittatur puellæ hunc in finem à patre ex consensu & nomine filii. Quod dictum de subarrhatione, idem dicendum de submissione & acceptatione aliorum munerum seu, ut vocant, jocalium; nimirum quòd per se non sint signum promissionis sponsalitiæ, sed tunc demum, quando præcedunt vel comitantur aliqua verba, actiones aut circumstantiæ, quæ ex usu vel consuetudine loci hanc promissionem denotant. Covar. de spons. p. 1. c. 4. Menoch. Mascard. l. cit. fusè de his agentes.

Quæst. 17. An inter facta, per quæ promissio futuri matrimonii rectè inferatur, aut etiam sponsalia constituuntur, sit matrimonium inter impuberes, aut inter puberem & impubere nulliter celebratum.

1. Resp. Matrimonium tale infert & inducit sponsalia, sive habet vim sponsalium. Sanch. l. 1. d. 21. num. 2. Pont. l. 12. c. 5. n. 4. Castrop. cit. p. 4. num. 3. cum communissima contra Engels. ad tit. de despons. impub. n. 10. & quosdam alios; juxta quod expressè deciditur c. fin. de despons. impub. & c. unico eod. in b. nam licet tales contrahentes, etiam seclusa omni alia lege, expressè solùm velint alteri tradere suum corpus ad usum matrimonii, virtualiter tamen intendant, si ex aliquo capite ea traditio effectum non habeat, tradere saltem jus ad traditionem; cum hæc juris traditio in matrimonii contractu imbibatur. Unde meritò præsumit Ecclesiâ, sic contrahentes velle sponsalia contrahere, casu, quo matrimonium contrahere non possint. Quam voluntatem contrahendi sponsalia, aliàs verè & in rigore inclusam in illa voluntate contrahendi matrimonium, & inde ortam dictam præsumptionem ut elidant, & à sponsalibus deobligentur, tam in foro conscientiæ, quam externo, debent habere voluntatem expressam, eamque declarare, se tantùm velle matrimonium, & non sponsalia. Neque opponas juxta doctrinam communem Bar. R. P. Leur. Jur. Can. Lib. IV.

tol. in l. 1. si quis ita. ff. de P. S. n. 5. dum de obligatione contrahenda agitur, si actus non valeat eo modo, quo fit, nullatenus quoque eo modo, quo fieri potest, valeat; cum actus agentium ultra eorum intentionem operari non debeant; l. non omnis. ff. si certum petatur, & in obligationibus sit semper faciendâ strictâ interpretatio. Ad eòque jam, si contractus impuberum, quo matrimonium contrahere volebant, non valet in ratione matrimonii, non valebit quoque in ratione sponsalium, quæ contrahere poterant. Nam vera est hæc doctrina de obligatione, quæ contrahi poterat, si nullo modo contineatur in obligatione attentata tantùm, seu nulliter contracta; non verò vera est, si hæc in illa contineatur, quemadmodum sub ista obligatione matrimonii attentata comprehenditur obligatio sponsalium; Castrop. num. 5. ubi quoque alia ratione doctrinam illam Bartoli distingui posse ait, nimirum, ut, dum actu sub eo modo, quo gestus, non valet ex defectu formæ, non valeat etiam sub eo modo, quo geci potuit. Secus, si non valet sub eo modo ex defectu non formæ, sed tantùm causæ, quemadmodum contractus matrimonialis inter impuberes non fuit invalidus ratione formæ, sed ratione causæ, seu ratione contrahentium, non habentium legitimam ætatem ad contrahendum matrimonium.

2. Resp. De cætero procedit responsio, tametsi matrimonium illud inter impuberes ab iis contractum clandestinè. Eò quòd Trid. sess. 24. c. 1. de reformat. irritando seu vim omnem auferendo à matrimoniis clandestinè celebratis, quæ de cætero olim erant vera & valida matrimonia, nullatenus à matrimoniis clam celebratis inter impuberes, quæ nunquam rationem veri matrimonii habuerunt, sustulerit vim sponsalium; sed illum contractum reliquit naturæ suæ, vi cujus, ut dictum, includit intentionem saltem sponsalium. Sanch. l. 1. d. 21. n. 5. Castrop. l. c. n. 4. Nav. c. 22. n. 57.

Quæst. 18. An matrimonium clandestinè, & hinc invalidè contractum inter puberes contineat rationem sponsalium.

1. Resp. Primò: Quântùm ad rigorem jurisattinet, pari modo ob paritatem rationis loquendum de tali matrimonio clandestino puberum ac de matrimonio contracto inter impuberes tanquam probabilius censet Castrop. num. 8. citatis pro hoc Henriq. l. 11. de mat. c. 5. n. 4. Cöninck. d. 24. du. 4. n. 47. Laym. l. 5. tr. 10. c. 1. in fine. & pluribus aliis; eò quòd, ut dictum q. præced. consentiens in matrimonium præsens, eo ipso consentit in matrimonium futurum, dum matrimonium præsens contrahi nequit, & Trident. irritando consensum illum clandestinum præstitum in matrimonium præsens in ratione matrimonii, non irritavit eundem, quatenus ex natura rei se ipso est consensus in matrimonium futurum, seu quatenus constituit sponsalia; cum hæc etsi clandestinè contracta valeant.

2. Secundò: Spectando tamen praxin & consuetudinem receptam veriorem esse sententiam oppositam, ait Castrop. l. c. & sic absolute docetur communiter à Sanch. l. 1. de spons. d. 20. n. 3. & 4. Gutt. de mat. c. 11. & de juram. confirm. c. 51. à n. 28. Cevall. comm. contra comm. 9. 604. n. 79. Trid. enim inhibendo annullandoque omnino talem contractum clandestinum matrimonii etiam ab eo separat rationem sponsalium. Quod